

Tekorten aan verzorgenden, sociaalagogen en verpleegkundigen op de arbeidsmarkt in Zorg en WJK

Er dreigen tekorten op de arbeidsmarkt in Zorg en WJK¹. Wannéer deze tekorten zich concreet zullen aandienen hangt af van een aantal factoren, maar dát ze eraan komen is duidelijk. Dat is de conclusie van het Rapport 'RegioMarge: De arbeidsmarkt van verpleegkundigen, verzorgenden en sociaalagogen 2008-2012' dat Prismant deze week publiceert.

Prismant voert dit onderzoek jaarlijks uit in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en gezamenlijke sociale partners in de sectoren Zorg en WJK. In het rapport wordt gewerkt met twee scenario's, een laag en een hoog scenario. Deze scenario's zijn onder meer afhankelijk van de economische omstandigheden. De twee scenario's geven een bandbreedte aan, waarbinnen de toekomst van de arbeidsmarkt in Zorg en WJK zich zal ontfouwen.

Hoge scenario

In het hoge scenario kan de discrepantie tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt snel een limiterende factor gaan worden voor het bieden van de gewenste zorg en welzijnsdiensten. Dan doen zich op korte termijn problemen voor bij verzorgenden, verpleegkundigen, sociaal pedagogisch werkers (SPW; niveau 3 én 4; inclusief de nieuwe opleidingen die vanaf 2011 in de plaats van deze opleidingen zullen komen) en maatschappelijke dienstverleners (niveau 5).

Lage scenario

In het lage scenario wordt de vraag naar personeel op korte termijn lager ingeschat dan in het hoge scenario, omdat het management van instellingen terughoudend is in het aantrekken van personeel. Dit is het gevolg van de onzekerheid bij individuele instellingen omtrent de beschikbare middelen en de gevolgen van veranderingen in de financiering. Bovendien worden in diverse branches doelmatigheidsslagen gemaakt waardoor de arbeidsproductiviteit stijgt en de vraag naar arbeid minder snel groeit. In het lage scenario zijn daardoor op korte termijn minder grote knelpunten te verwachten. Vanaf 2011 doen zich desondanks snel problemen voor bij verzorgenden, verpleegkundigen en SPW-ers (de beide laatste op niveau 4) en de nieuwe opleidingen die deels in de plaats hiervan komen. Ook in dit scenario blijft de zorgvraag immers toenemen en zal deze beantwoord moeten worden.

Regionaal grote verschillen

De arbeidsmarkt loopt regionaal zeer uiteen. Zo volgt in Noord-Limburg nu 30% van de MBO-leerlingen een zorg- of welzijnsopleiding en in West-Brabant maar 16%. Het hele arbeidsaanbod *groeit* de komende tien jaar in de regio rond Zwolle nog met 5%, maar *krimpt* in het Gooi met maar liefst 7%! Utrecht en Amsterdam zullen de grootste problemen ervaren bij het vervullen van vacatures.

Oplossingen

De sectoren Zorg en WJK beschikken over een goede infrastructuur voor opleidingen. Deze kan nog beter benut worden. Er zullen bovendien niet alleen schoolverlaters, maar vooral ook mensen die van beroep willen veranderen aangetrokken moeten worden. Ook doorstroming van zittend personeel via scholing is van belang, aldus de onderzoekers. Elke branche en elke regio zal goed

¹ WJK staat voor de branches Welzijn en maatschappelijke dienstverlening, Jeugdzorg en Kinderopvang.

moeten nagaan welke accenten men wil leggen om de problemen in de personeelsvoorziening te voorkomen. Zoals gezegd, wanneer de tekorten zich concreet zullen aandienen hangt af van een aantal factoren, maar dát ze eraan komen is duidelijk.

Noot van de redactie, niet voor publicatie:

De gezamenlijke sociale partners zijn: de werkgeversorganisaties NVZ vereniging van ziekenhuizen, Actiz, BTN, GGZ Nederland, VGN en de MOgroep en de werknemersorganisaties ABVAKABO FNV, CNV Publieke Zaak, FBZ, De Unie Zorg en Welzijn en NU '91. FCB Dienstverleners in Arbeidsmarktvoorstellen vertegenwoordigde de sociale partners WJK. Het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) en Calibris droegen tevens bij aan de financiering van het onderzoek. Het rapport is te downloaden van www.Prismant.nl en van een aantal sites van de opdrachtgevers.